

Mons. Monterisi: “La prelatura personal enriqueix la comunió de l'Església”

Acaba de començar el 25è any de vida de la prelatura de l'Opus Dei. Amb motiu d'aquest aniversari, l'arquebisbe Francesco Monterisi respon algunes preguntes. Mons. Francesco Monterisi és Secretari de la Congregació per als Bisbes, el dicasteri vaticà del qual depenen les prelatures.

13/12/2006

Excel·lència, Joan Pau II va erigir la prelatura de l'Opus Dei el 28 de novembre de 1982. Quins són, en la seva opinió, els fruits que les diòcesis poden esperar d'una configuració jurídica d'aquesta mena?

A pocs mesos del 25è aniversari, ja es pot començar a fer balanç del treball que els fidels de la Prelatura han dut a terme en aquest període. El servent de Déu Joan Pau II, en un discurs de fa cinc anys, va recordar que la pertinença dels fidels laics tant a la seva pròpia diòcesi com a l'Opus Dei “fa que la missió peculiar de la Prelatura conflueixi en el compromís evangelitzador de tota Església particular”.

Quin va ser el motiu que va dur a Joan Pau II a recórrer per primera vegada a la figura conciliar de la prelatura personal, erigint com a tal precisament l'Opus Dei?

Per a respondre aquesta pregunta caldria començar per descriure com apareixia l'Opus Dei als ulls del Sant Pare i de l'Església en el moment que es va plantejar la necessitat del seu reconeixement per part de la Santa Seu.

L'Opus Dei, que va néixer el 1928 en el cor i en la ment de Sant Josepmaria Escrivà, era una obra apostòlica nova, original, amb algunes particularitats que calia tenir en compte a l'hora del seu reconeixement en l'ordenament jurídic de l'Església, és a dir, en el Dret Canònic. En efecte, milers de fidels dispersos en diòcesis dels cinc continents havien fet propi l'ideal de vida proposat per Sant Josepmaria,

l'ideal de respondre a la crida a la santificació i a l'apostolat en les realitats ordinàries de la seva vida. Aquests fidels necessitaven una ajuda pastoral especial per arribar a aquest objectiu, i per tant hi havia un bon nombre de preveres que, segons la inspiració del mateix fundador de l'Opus Dei, s'havien sentit cridats pel Senyor, com a sacerdots seculars, no com a religiosos, a exercir el seu ministeri entre aquests laics que buscaven la santedat en les realitats ordinàries. En fi, també es veia necessari confiar aquesta nova realitat apostòlica a la direcció d'una persona, el Prelat, que amb els seus col·laboradors coordinés la vida i l'acció de l'Opus Dei a tot el món. Aquests són els elements que van conduir a donar a l'Opus Dei la peculiar figura jurídica de la prelatura personal.

N'hi ha prou amb llegir la Constitució Apostòlica Ut Sit, amb la qual fou

erigit l'Opus Dei el 1982, per adonar-se que la figura de la prelatura personal és la més adient perquè l'Opus Dei, tal com fou concebut per Sant Josepmaria Escrivà a la llum de la seva profunda espiritualitat, pugui complir la seva missió en l'Església.

Hi ha en l'Església altres prelatures personals, a més de l'Opus Dei?

Ara com ara no. Però res no impedeix que en el futur en puguin néixer altres: la Santa Seu les erigirà si tenen les característiques formals pròpies d'aquest institut jurídic, tal com ha quedat configurat en l'ordenament de l'Església.

Tal vegada la seva pregunta estigui motivada per certes notícies publicades a la premsa segons les quals l'Arquebisbe Emmanuel Milingo tindria la intenció de crear una "prelatura personal" per a la seva associació de "sacerdots casats".

Un projecte com aquest, des del punt de vista del dret canònic, seria un “monstre jurídic”, no una prelatura personal, ja que li faltarien diversos elements que en una prelatura personal són essencials, com la finalitat pastoral específica, els fidels, etc. Per no parlar dels aspectes més lamentables del projecte, que han apartat Mons. Milingo de la “comunió” de l'Església: l'abandonament del celibat sacerdotal –un gran do de Déu a l'Església– per part de qui l'ha assumit lliurement “pel regne dels Cels”, la greu desobediència al Sant Pare, l'escàndol dels fidels.

Alguns creuen veure en la figura jurídica de la prelatura personal un cert status “d'independència”. Què hi ha de cert en això?

La figura de la prelatura no és una “fórmula d'independència”, com de vegades es diu, sinó justament el

contrari. És una resposta concreta de la jerarquia eclesiàstica a una específica necessitat pastoral.

Quan Joan Pau II va erigir la Prelatura, ni els fidels ni les activitats formatives de l'Opus Dei es van fer "independents" de la Jerarquia eclesiàstica. Al contrari, la Jerarquia ha assumit l'atenció d'aquesta realitat mitjançant un Prelat nomenat pel Papa. El Prelat té l'encàrrec de guiar la prelatura en comunió amb tots els bisbes. Al mateix temps, està obligat a mantenir l'Opus Dei i totes les seves activitats en comunió amb el Sant Pare, "cum et sub Petro".

La comunió amb la Santa Seu es manifesta en algunes obligacions molt precises, com la de presentar una relació quinquennal de l'estat de la prelatura, o la de mantenir determinats contactes amb els Dicasteris de la Cúria Romana, i en

particular amb la congregació competent a allò que fa referència a la pròpia prelatura, és a dir, la Congregació per als Bisbes.

D'altra banda, els laics de l'Opus Dei, pel fet de ser fidels de la prelatura, en res no alteren la seva condició de fidels de les seves diòcesis. És més, són encara més conscients de la seva pertinença a l'Església, començant per l'Església particular en la qual viuen i treballen.

Els fruits apostòlics de l'Opus Dei beneficien les diòcesis en les quals els fidels de la Prelatura resideixen: tantes vegades ha succeït, per exemple, que l'apostolat personal d'un fidel de l'Opus Dei dóna lloc a la conversió d'un amic, un col·lega o un parent. El compromís dels laics de l'Opus Dei, la seva labor en activitats apostòliques i socials, les seves iniciatives, són un estímul per a

altres fidels, i això significa un creixement espiritual en la diòcesi.

L'experiència d'aquests anys de presència de la prelatura de l'Opus Dei en tantes diòcesis de tot el món confirma la realitat d'un treball apostòlic intens en comunió amb els bisbes diocesans. Aquesta comunió es concreta en maneres i formes molt diferents, però la voluntat, per part de la prelatura de l'Opus Dei, de sintonitzar amb tots els Bisbes de les diòcesis en les quals està activa és sempre la mateixa.

En aquest sentit, es pot dir, a manera de conclusió, que la prelatura personal contribueix a enriquir la comunió de l'Església.

En quina mesura la figura jurídica de la prelatura de l'Opus Dei potencia el paper dels laics?

L'Opus Dei nasqué per afavorir l'apostolat dels seus fidels laics en la

vida ordinària. Ja abans de l'erecció de la prelatura, l'Opus Dei s'havia desenvolupat en tot el món i comptava amb fidels laics compromesos en la posada en pràctica d'aquest ideal en la vida familiar, en el món del treball i en les altres realitats de la vida quotidiana. La figura de la prelatura, de la mateixa manera que les altres figures de circumscripcions eclesiàstiques, permet –com va dir Joan Pau II en el Discurs que he esmentat en respondre la primera pregunta– “la convergència orgànica de sacerdots i laics” per al bé de l'Església i el progrés del Regne de Déu.

figura-que-enriqueix-la-comunio-de-
lesglesia/ (07/08/2025)